

مراقبت از خود در هنگام کار و مراقبت از بیماران

مبتلا به ایدز (HIV)

ویژه: کارکنان

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۰۹/۰۱

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۶/۰۹/۰۱

کد پمفلت: PA-۰۰-۱۰۰۶

شماره بازنگری: ۰۶

جهت دسترسی به اطلاعات آموزشی، بارکد زیر را اسکن نمایید.

معاونت آموزش و سلامت

تهیه کننده: واحد کنترل عفونت- واحد آموزش سلامت

*به فرد مواجهه یافته باید توصیه می شود تا از اهدای خون، پلاسما، اعضا، بافت و شیر دهی در دوره پیگیری خودداری کند. برای مقاربت باید از کاندوم به روش صحیح استفاده نماید. استفاده از سایر روش های پیشگیری از بارداری در کنار کاندوم نیز مطلوب است. از اشتراک در وسایل تزریق و سایر وسایل برنده مثل تیغ ریش تراشی و سایر رفتارهای پرخطر خودداری نماید.

*در پایان دوره دریافت درمان پروفیلاکسی پرسنل باید مجدد ویزیت شود.

پیگیری:

کلیه موارد مواجهه یافته باید به صورت پایه، ۴ تا ۶ هفته اول بعد تماس و سه ماه بعد تماس تحت آزمایش HIV قرار بگیرند.

اگر برای پرسنل از تست سریع HIV استفاده شود و یا بیمار (منبع) علاوه بر HIV به عفونت HCV نیز مبتلا باشد، شش ماه بعد مواجهه نیز باید آزمایش HIV جهت پرسنل مراقبت بهداشتی تکرار شود.

منابع:

دستورالعمل کشوری در مجموعه دستورالعمل های مراقبت و درمان ایدز ۱۴۰۱

<https://www.clinicalkey.com>

<https://medlineplus.gov>

در صورت سؤال یا مشکل در زمینه بیماری خود می توانید بصورت **رایگان** همه روزه از ساعت ۸ الی ۱۲ بجز تعطیلات به کلینیک آموزش سلامت مراجعه یا تماس حاصل فرمائید.

آدرس: مشهد - چهارراه ابن سینا - میدان امام رضا (ع)

تلفن: ۰۵۱۳۸۵۸۳۸۵۰

وبسایت: emamreza.mums.ac.ir

در صورتی که فرد مواجهه یافته قادر به تحمل رژیم سه دارویی نباشد، برای وی رژیم دو دارویی ادامه می یابد.

طول دوره پروفیلاکسی ۲۸ روز است و اگر در زمان مواجهه و شروع دارو وضعیت بیمار از نظر HIV نامشخص است و با انجام آزمایش از بیمار مشخص می شود که بیمار عفونت HIV ندارد نیاز به تکمیل دوره درمان پیشگیرانه نمی باشد و درمان دارویی متوقف می شود.

* قبل از شروع درمان بررسی پرسنل از نظر وضعیت عملکرد کلیه باید انجام شود.

* عوارضی مانند تهوع، اسهال، خستگی و سردرد ممکن است با درمان پروفیلاکسی اتفاق بیفتد که معمولاً با درمان حمایتی کنترل می شود و نیاز به تغییر دارو نمی باشد. اما تداخلات دارویی جدی نیز ممکن است در صورت مصرف همزمان داروهای ضد رترو ویروسی با سایر داروها اتفاق بیفتد. لازم است شرح حال دقیقی از افراد مواجهه یافته از نظر مصرف داروهای بدون نسخه، مکمل ها و داروهای گیاهی قبل از تجویز داروهای ضد ویروس گرفته شود.

* طی هفته اول پس از شروع پروفیلاکسی، فرد مواجهه یافته باید برای بررسی پایبندی به درمان و عوارض دارویی یک نوبت **ویزیت** شود و آزمایشات کنترل توصیه شده انجام شود.

* رژیم های درمانی پیشگیری توصیه شده، ممنوعیتی برای مصرف در بارداری و شیردهی ندارد.

* مواجهه های شغلی معمولاً نگرانی فراوانی در کارکنان ایجاد می کنند باید به فرد آگاهی های لازم داده شود و با توجه به اهمیت موضوع، به فرد در صورت شروع و ادامه درمان پیشگیرانه تاکید شود.

همکار گرامی:

این مطالب به منظور آشنایی شما با نحوه مراقبت از خود در هنگام کار و مراقبت از بیماران مبتلا به ایدز (HIV) تهیه شده است. امید است با مطالعه مطالب ارائه شده، در جهت پیشگیری و درمان این بیماری اطلاعات لازم را کسب نمایید.

این دستورالعمل بخشی از مجموعه رهنمودهایی است که برای ارائه خدمات بالینی مراقبتی، درمانی، پیشگیری و حمایتی در سطح مراکز ارایه دهنده خدمت به بیماران HIV و افراد در معرض آن، تدوین شده است.

تعریف مواجهه: تماس با خون، بافت یا سایر مایعات بالقوه عفونی بدن از طریق فرو رفتن سوزن در پوست یا بریدگی با شی تیز یا تماس این مواد با غشای مخاطی یا پوست آسیب دیده (مانند پوست ترک خورده، یا خراشیده شده یا مبتلا به درماتیت)، که می تواند مراقبت کنندگان را در معرض عفونت HIV قرار دهد.

خطر انتقال شغلی: با توجه به نوع و شدت مواجهه خطر انتقال متغیر است. در مطالعات آینده نگر، خطر متوسط برای HIV بعد از مواجهه با خون آلوده ۰/۳٪ و خطرات انتقال بعد از مواجهه غشای مخاطی ۰/۰۹٪ برآورد شده است. عوامل متعددی می تواند میزان خطر بعد از مواجهه شغلی را افزایش دهد

وجود خون واضح بر روی وسایل

فرو رفتن مستقیم سوزن در شریان یا ورید

جراحی عمیق

⇐

بیماری پیشرفته یا بار ویروسی بالا در فرد بیمار

⇐

فرو رفتن سوزن های توخالی (سوزن تزریق و آنژیوکت) در مقایسه با سوزن های توپر مثل سوزن بخیه

محافظة نخستین اقدام پیشگیری است!

کارکنان مراقبت سلامت باید اقدامات مرتبط با احتیاطات استاندارد را به کار برند:

♦ دستها را به طور کامل قبل و بعد از مراقبت از بیمار بشوید.

♦ از وسایل حفاظت فردی مناسب با وضعیت مراقبت بیمار استفاده نمایید. (استفاده از دستکش، گان، عینک محافظ و ماسک برای مواردی که خطر پاشیدن خون و ترشحات وجود دارد).

♦ در زمان هرگونه رگ گیری شامل شریانی یا وریدی باید دستکش بپوشید.

* در هنگام کارکردن با وسایل تیز به موارد زیر توجه کنید:

♦ فراهم کردن فضای امن با دسترسی راحت به ظرف مخصوص دور انداختن وسایل تیز

♦ دور انداختن وسایل نوک تیز استفاده شده در سفتی باکس

♦ عدم سرپوش گذاری مجدد سوزن ها

همه کارکنان مراقبت بهداشتی باید واکسیناسیون هپاتیت B

را دریافت کنند و آزمایش پاسخ به واکسن را یک تا دو ماه

بعد از تکمیل دوره واکسیناسیون انجام دهند.

* در صورت مواجهه شغلی با بیمار مراحل زیر باید انجام گیرد:

شستشوی محل مواجهه با آب و صابون و در موارد تماس با چشم شستشو با آب فراوان، ثبت و گزارش دهی، ارزیابی خطر مواجهه، ارزیابی منبع مواجهه، ارزیابی فرد مواجهه یافته، پیشگیری از عفونت ها، پیگیری و مشاوره

معیارهای شروع درمان دارویی پروفیلاکسی HIV:

در صورتی که کارکنان مراقبت بهداشتی با یک بیمار مبتلا به HIV یا بیمار پرخطر مشکوک به HIV مواجهه داشته باشند جهت شروع درمان دارویی پیشگیرانه به نکات زیر باید توجه کرد:

* مواجهه باید در ۷۲ ساعت اخیر اتفاق افتاده باشد. **پروفیلاکسی با موارد HIV باید بلافاصله شروع شود** و شروع درمان پروفیلاکسی به طور معمول بعد از ۷۲ ساعت توصیه نمی شود.

* اما در صورتی که موارد مواجهه پرخطر باشد مانند تماس با مقادیر بسیار زیاد با مایعات بالقوه عفونت زا یا آسیب های شدید و گسترده پوستی یا مخاطی شروع پروفیلاکسی برای پرسنل مراقبت درمانی در یک هفته نیز مد نظر قرار می گیرد. نتیجه آزمایش بیمار از نظر HIV، تصمیم برای ادامه درمان را مشخص خواهد کرد.

* رژیم دارویی انتخابی: بر اساس دستورالعمل های جدیدتر، رژیم سه دارویی در همه انواع مواجهه رژیم ارجح محسوب می شود، اگرچه رژیم های دو دارویی نیز به خوبی موثرند.

